

Katarzyna Słojkowska
(Warszawa)

MATERIAŁY JANA PRZEMYSŁAWA KOZŁOWSKIEGO
(1926-1995)
(III – 330)

Jan Przemysław Kozłowski urodził się 17 czerwca 1926 roku w Białymstoku jako syn Antoniego inżyniera mechanika, absolwenta Instytutu Politechnicznego w Petersburgu i Anieli z Janowiczów. Ojciec pełniący funkcję kierownika Stowarzyszenia Dozoru Kotłów Parowych w Białymstoku był wnukiem powstańca styczniowego – Piotra, skazanego na konfiskatę majątku ziemskiego oraz dożywotnie zesłanie na Kaukaz.

Jan Przemysław dzieciństwo i młodość spędził w Lublinie, gdzie jego ojciec otrzymał pracę analogiczną do białostockiej. Do chwili wybuchu II wojny światowej ukończył 6 klas szkoły powszechnej oraz I klasę Prywatnego Męskiego Gimnazjum im. Stefana Batorego w Lublinie. Następnie kontynuował program gimnazjalny na tajnym nauczaniu, uczęszczając oficjalnie do Prywatnej Szkoły Handlowej A. i J. Vetterów Zgromadzenia Kupców w Lublinie. W trakcie nauki odbył kilkumiesięczną praktykę handlową w polskiej księgarni. W 1945 roku otrzymał świadectwo dojrzałości Liceum Budowlanego w Lublinie, uzyskując prawo do używania tytułu technika budowlanego.

W związku z powołaniem ojca jako profesora do Politechniki Gdańskiej, rodzina przeniosła się do Gdańska. W końcu września 1945 roku Jan Przemysław zdał egzamin konkursowy na Wydział Budowy Okrętów Politechniki Gdańskiej. Studia zwieńczył obroną pracy dyplomowej *Dok pływający podnośności 6000 ton dla portów Gdańska i Szczecina* w dniu 3 grudnia 1951 roku, uzyskując stopień inżyniera oraz magistra nauk technicznych.

Jeszcze przed absolutorium w latach 1950-1951 pracował jako zastępca asystenta w Katedrze Spawalnictwa Wydziału Mechanicznego PG. W 1952 roku podjął pracę w Morskim Instytucie Technicznym /późniejszym Instytucie Morskim/ na stanowisku pomocniczego pracownika naukowego w Dziale Żeglugi. Tu przebiegł jego 4-letni okres studiów aspiranckich, w czasie których podejmował pierwsze samodzielne prace badawcze. W 1959 roku zaangażował się ponownie do pracy w PG na rzecz Katedry Technologii Okrętów Instytutu Okrętowego w charakterze starszego projektanta.

24 czerwca 1972 roku obronił publicznie pracę doktorską pt. *Współzależność doboru zbrojeń z włókna szklanego i metod technologicznych laminowania dla kadłubów okrętowych do 25 m długości*. Wykonał ją pod kierunkiem prof. Jerzego Wojciecha Doeffera. Hipotezy i koncepcje rozprawy zostały potwierdzone budową kutra rybackiego o długości 18,5 m w Stoczni Ustka. Zastosowana metoda frontального laminowania przeszła pozytywnie późniejszą, wieloletnią eksploatację w różnych klimatach.

W latach 1972-1977 prowadził intensywną działalność naukową. Opracował 21 projektów doświadczalno-konstrukcyjnych i ekspertyz, 29 patentów i wzorów użytkowych, publikował, brał udział w konferencjach i sympozjach krajowych i zagranicznych oraz prowadził zajęcia dydaktyczne. Podsumowanie doświadczeń technologicznych i konstrukcyjnych zawarł w rozprawie habilitacyjnej pt. *Połączenia z laminowane poszycia okrętowego ze zbrojnych tworzyw sztucznych*. 28 kwietnia 1977 roku uzyskał stopień naukowy doktora habilitowanego nauk technicznych w zakresie budownictwa okrętowego.

W 1979 został powołany na docenta Katedry Technologii Okrętów Instytutu Okrętowego Politechniki Gdańskiej. W 1988 roku objął stanowisko kierownika Katedry Techniki Głębinowej w tym Instytucie, które sprawował do śmierci. W kwietniu 1990 roku nadano mu tytuł naukowy profesora nadzwyczajnego nauk technicznych, zaś w kwietniu 1994 – profesora zwyczajnego.

W kręgu jego zainteresowań były technologie tworzyw sztucznych i ich zastosowanie w budownictwie okrętowym. Szczególną uwagę poświęcał technologii kompozytów zwanych laminatami. Laminaty posłużyły zarówno do budowy łódek sportowych, trałowców, łodzi

ratunkowych, jak też supertajnych rakiet. Nowością wprowadzoną przez J. P. Kozłowskiego były próbki kołowe dla określania obiektywnej wytrzymałości laminatu.

J. P. Kozłowski został wyróżniony wieloma odznaczeniami i nagrodami państwowymi, resortowymi i uczelnianymi m.in. Krzyżem Kawalerskim (1982) i Oficerskim (1990) Orderu Odrodzenia Polski.

W 1952 roku ożenił się z Teresą Karśnicką, absolwentką SGGW. Małżeństwo miało trzech synów: Antoniego, Ksawerego i Andrzeja.

Zmarł 25 stycznia 1995 roku. Został pochowany na cmentarzu Srebrzysko w Gdańsku.

Materiały Jana Przemysława Kozłowskiego trafiły do PAN Archiwum w Warszawie w 1996 roku (ks. nab. 2245) jako dar od żony Teresy. Łączny rozmiar spuścizny wynosi 0,20 m.b. Inwentarz liczący 14 jednostek archiwalnych sporządziła w 2012 roku Katarzyna Słojkowska. Przy porządkowaniu akt zastosowano układ rzeczowy, a w jego ramach materiały ułożono w porządku chronologicznym.

Materiały pochodzą z lat 1928-1996. Całość podzielono na pięć zasadniczych grup. Grupa I to prace twórcy spuścizny z lat 1951-1992. Otwiera ją rękopis pracy dyplomowej (j.a.1). W dwóch kolejnych jednostkach umieszczono brudnopis skryptu dla Wydziału Oceanotechniki i Okrętownictwa Politechniki Gdańskiej wraz z notatkami warsztatowymi (j.a.2) oraz dokumentację projektów badawczych i wynalazczych (j.a.3). Wśród tej ostatniej licznie reprezentowane są świadectwa autorskie o dokonaniu wynalazku wraz z opisami patentowymi.

W skład grupy II weszły materiały działalności organizacyjno-naukowej, wydawniczej i społecznej Jana Przemysława Kozłowskiego, obejmujące lata 1950-1994. Działalność organizacyjno-naukową reprezentują dokumenty obrazujące pracę na Wydziale Oceanotechniki i Okrętownictwa Politechniki Gdańskiej (j.a.4) oraz w organizacjach branżowych i jako uczestnika konferencji i sesji (j.a.5). Kolejna jednostka zawiera recenzje i opinie wydawnicze wraz z towarzyszącą im korespondencją. W jednostce 7 umieszczono materiały działalności społecznej w postaci legitymacji członkowskich Związku Nauczycielstwa Polskiego, Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego, Polskiego Towarzystwa Schronisk Młodzieżowych, Polskiego Związku Wędkarskiego.

Grupę III, najliczniejszą tworzą materiały biograficzne z lat 1928-1995. Znalazły się tu dokumenty osobiste, fotografie, legitymacja wojskowa, umowa kupna-sprzedaży samochodu, książeczka walutowa (j.a.8), świadectwa, dyplom magistra, zaświadczenia z kursów językowych, uprawnienie do prowadzenia pojazdów mechanicznych, karta pływacka, karta wędkarska (j.a. 9), umowy o pracę, dokumenty przewodów doktorskiego i habilitacyjnego (j.a.10), dyplomy nagród (j.a. 11) oraz odznaczenia wraz z legitymacjami i pamiątkowe plakietki (j.a. 12).

Grupa IV w postaci jednej jednostki archiwalnej to materiały o twórcy zespołu z lat 1995-1996. Są to biogram i wspomnienie J.P.K. autorstwa żony oraz wiersz syna odczytany po mowach pogrzebowych.

Grupa V zawiera załączniki w postaci nadbitki artykułu J.P.K. (1968) i drobnych druków związanych z „Solidarnością” (1989).

W bazie danych SEZAM spuścizna otrzymała numer 443. W 2002 roku wyłączono z niej i przekazano do Zbioru Medali PAN Archiwum w Warszawie Medal IV Międzynarodowego Sympozjum Kompozytów, Rydzyna 1980 (nr inwentarzowy 982).

Źródła

Materiały Jana Przemysława Kozłowskiego, Polska Akademia Nauk Archiwum w Warszawie sygn. III-330, j. 8, 9, 10, 13

PRZEGLĄD ZAWARTOŚCI INWENTARZA

	pozycja inwentarza
I. Prace twórcy spuścizny	1-3
II. Materiały działalności organizacyjno-naukowej, wydawniczej i społecznej	4-7
III. Materiały biograficzne	8-12
IV. Materiały o twórcy zespołu	13
V. Załączniki	14

I. PRACE TWÓRCY SPUŚCIZNY

1. *Dok pływający podnośności 6000 t dla portów Gdańska i Szczecina*
Praca dyplomowa, podanie
1951, rkp., l., k. 78
2. *Skrypt dla Wydziału Oceanotechniki i Okrętownictwa*
Brudnopis skryptu oraz notatki warsztatowe do konstrukcji okrętów
1971, b.d., rkp., l., k. 51
3. Projekty badawcze i wynalazcze
Streszczenie, opisy koncepcyjne, rysunki techniczne, zawiadomienie o nadaniu numeru patentu, świadectwa autorskie o dokonaniu wynalazku, opisy patentowe, świadectwo racjonalizatorskie, wniosek o sfinansowanie, korespondencja
1967-1992, rkp., masz., druk, l., j. ang., pol., k. 178

II. MATERIAŁY DZIAŁALNOŚCI ORGANIZACYJNO-NAUKOWEJ WYDAWNICZEJ I SPOŁECZNEJ

4. Politechnika Gdańska Wydział Oceanotechniki i Okrętownictwa
Powołania, dane o stanie kadrowym, charakterystyka zespołów naukowych, plan i preliminarz kosztów studium podyplomowego, konspekt wykładów i ćwiczeń, spis delegatów, legitymacje pracownicze, podziękowanie, korespondencja, zawiadomienia
1950-1994, rkp., masz., druk, l., k. 110, fot. 2
5. Organizacje branżowe krajowe i zagraniczne, konferencje i sesje
Powołanie, listy członków, korespondencja
1968-1994, masz., wydruk komp., j. ang., niem., pol., l., k. 92
6. Publikacja opracowań i artykułów J. P. K.
Recenzje i opinie wydawnicze, korespondencja
1980-1988, masz., l., k. 18
7. Stowarzyszenia
Legitymacje członkowskie Związku Nauczycielstwa Polskiego, Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego, Polskiego Towarzystwa Schronisk Młodzieżowych, Polskiego Związku Wędkarskiego
1951-1990, rkp., masz., druk, l., k. 40, fot. 4

III. MATERIAŁY BIOGRAFICZNE

8. Dokumenty osobiste, służby wojskowej, gospodarczo-majątkowe
Świadectwo metryczne z ksiąg chrzestnych, poświadczenie obywatelstwa, odpis skrócony aktu małżeństwa, wizytówki, fotografie, nekrologi, legitymacja wojskowa, nominacja na podporucznika marynarki, umowa kupna-sprzedaży samochodu, książeczka walutowa

1928-1995, rkp., masz., druk, xero, l., k. 29, fot. 11

9. Dokumenty dotyczące przebiegu nauki szkolnej i studiów oraz uprawnień i kwalifikacji
Świadectwo szkolne, legitymacja szkolna, świadectwo dojrzałości, dyplom wraz z odpisem,
wyciąg z indeksu, zaświadczenia z kursów językowych, uprawnienie do prowadzenia pojazdów
mechanicznych, karta pływacka, karta wędkarska
1938-1986, masz., xero, l., k. 33, fot. 4
10. Dokumenty dotyczące przebiegu pracy
Stopnie, tytuły i stanowiska naukowe
Umowy, oceny, opinie, recenzje, protokoły, autoreferat, podanie, dyplomy, powołanie,
nominacje
1952-1994, rkp., masz., druk, l., k. 136
11. Nagrody państwowe, resortowe, uczelniane
Dyplomy, protokół, uzasadnienie, korespondencja
1966-1992, masz., druk, l., k. 36
12. Nagroda Państwowa II Stopnia
Srebrny Krzyż Zasługi
Srebrny Medal za Zasługi dla Obronności Kraju
Odznaczenia, legitymacje
1966-1988, masz., druk
Uwagi: Zawiera plakietki pamiątkowe

IV. MATERIAŁY O TWÓRCY ZESPOŁU

13. *Jan Przemysław Kozłowski: życie, praca, osiągnięcia*
Szkic biograficzny Profesora Jana Przemysława Kozłowskiego
Tato!
Biogram i wspomnienie autorstwa żony, wiersz syna odczytany po mowach pogrzebowych
1995-1996, druk, wydruk komp., l., k. 41
Druk: poz. 2 "Pismo PG. Pismo pracowników i studentów Politechniki Gdańskiej" nr. 3(14)/95

V. ZAŁĄCZNIKI

14. J. Kozłowski, J. Madej *Neuartige Bauweisen für Schiffsrümpfe aus Glasfaser- Kunststoffen*
Materiały dotyczące "Solidarności"
Nadbitka artykułu, wezwanie do manifestacji, zaproszenia na wiec i na spotkanie z Ojcem
Świętym Janem Pawłem II, cegiełki Funduszu Wyborczego Komitetu Obywatelskiego
Solidarność, zawiadomienie o spotkaniu wiceprzewodniczących Obwodowych Komisji
Wyborczych
1968, 1989, masz., druk, j. niem., pol., l., k. 13